

PROGRAMME DISCUSSION PAPER
PROGRAMTERVEZÉSI VITAIRAT

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014 –
2021

Document date: *[2021. 02. 11.]*

Version No. : *[4.0/ Updated : [2021. 06. 01.]*

1. PROGRAM ÖSSZEFOGLALÓ

A program címe:	Romák társadalmi felzárkózásának és szerepvállásának megerősítése	
Programterület:	PA 7 Romák társadalmi felzárkózása és szerepvállalása	
Támogatási területek:	<p>PA 7 Romák társadalmi felzárkózása és szerepvállalása</p> <p>Innovatív megközelítések a közintézmények és politikák társadalmi integrációt támogató képességének megerősítésére.</p> <p>Romák aktív szerepvállalásának megerősítése.</p> <p>Küzdelem a diszkrimináció valamennyi formája ellen, ideértve a romákkal szembeni előítéleteket.</p> <p>Az európai roma népcsoportokról, nyelvekről, kultúrákról és identitásokról rendelkezésre álló tudásanyag bővítése és szintetizálása.</p>	
Az Együttműködési Megállapodás külön rendelkezései:	<p><i>A program kiemelt célkitűzései: romák társadalmi szerepvállalásának megerősítése, az intézmények és szakpolitikák befogadóbbá tétele.</i></p> <p><i>Minden beavatkozás esetén részvételen alapuló és befogadó megközelítés alkalmazása szükséges, emellett összhangban kell lennie a romák társadalmi befogadásának 10 közös alapelveivel, amelyet tanácsi következtetés formájában az Európai Tanács 2009-ben fogadott el; az Európai Bizottság által 2020. őszén nyilvánosságra hozott 2030-ig tartó keretstratégiájával a romák társadalmi befogadására; és a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiával.</i></p> <p><i>A programnak roma gyerekeket, fiatalokat és nőket céloznia kell.</i></p> <p><i>A programnak egy vagy több kis támogatástartalmú projektet kell tartalmaznia, amely célzottan roma civil szervezeteket, vagy romák befogadásának előmozdításával foglalkozó civil szervezeteket támogat.</i></p> <p><i>A magyarországi Roma Kapcsolati Pont (National Roma Contact Point) kijelölt felelőse aktívan kerüljön bevonásra a programtervezés és végrehajtás folyamatába, akár az Együttműködési Bizottság (Cooperation Committee) tagjaként is.</i></p> <p><i>A teljes eszámolható költség legfeljebb 60%-a lehet infrastrukturális jellegű költség.</i></p>	
Program Támogatás:	Total	€ 31,534,000
	EEA Grants	€ 14,531,000
	Norway Grants	€ 17,003,000
Program Operátor:	Belügyminisztérium	
Donor Program Partnerek:	-	
További Program Partnerek:	-	
Nemzetközi	FRA – Európai Unió Alapjogi Ügynöksége	

Partnerszervezet:	
--------------------------	--

Magyarország az Európai Unió országai között a jelentős arányú roma népességgel rendelkező országok közé tartozik. Dacára az elmúlt évek kedvező társadalmi-gazdasági folyamatainak, a rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy a roma népesség számos felzárkózási kulcsterületen (pl. iskolai lemorzsolódás, foglalkoztatási ráta – különösen a roma nők tekintetében, helyben elérhető alapvető szolgáltatások, egészségi állapot, lakhatási körülmények és diszkrimináció) továbbra is rosszabb helyzetben van, rosszabbul él a többségi társadalomhoz képest. A társadalmi egyenlőtlenségek Magyarországon területi mintázatok mentén is leképeződnek, amihez jelentősen hozzájárul a szélsőségesen elaprózó településszerkezet. A területi egyenlőtlenségek tekintetében fontos tényezők a rendelkezésre álló infrastrukturális feltételek (közű és közlekedés), a minőségi oktatáshoz való hozzáférés, a közszolgáltatások elérhetősége és a különböző szakmai kompetenciák, szakemberek hiánya. Ezek a területileg halmozódó hátrányok aránytalanul nagymértékben érintik a hazai roma népességet és a helyi közösségek dezintegrálódásához vezetnek, ami akadályozza a felzárkózási törekvéseket.

A társadalmi egyenlőtlenségek egy másik kiemelkedő dimenziója a digitalizáció – mind az internethez és digitális infrastruktúrához való hozzáférés, mind a digitális készségek fokozatosan növekvő jelentőségű alapkészséggé válása révén. A társadalmi és munkaerőpiaci érvényesülés egyre inkább a digitális eszközök kezelési képességétől függ, ezért az oktatás és képzés is kulcskompetenciaként kezeli, hasonlóan az anyanyelvi kommunikációs (írás-olvasás-szövegértés) kompetenciákhoz.¹ A digitális pedagógiai kultúra (az eszközök és a hozzájuk tartozó készségek) egyenlőtlen területi, szociális és kulturális eloszlása a hátrányok további halmozódásával fenyeget, ami komolyan veszélyezteti a társadalmi integrációt. A roma népesség körében a digitális készségek szintje kifejezetten alacsony csakúgy mint a digitális infrastruktúrához való hozzáférés (WIFI és digitális eszközök – pl. laptop, tablet, online hozzáférés oktatási és foglalkoztatási szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez, stb.). A COVID-19 járvány helyzet pedig tovább súlyosbította a digitális hozzáférhetőségben jelentkező egyenlőtlenségeket, akadályozva például a roma gyerekek online oktatásban és tanulásban való részvételét.

Mindezeket átszövő horizontális kihívás a romákat érő diszkrimináció, melyet az elmúlt évek jelentős európai és hazai felmérései² egyaránt jelentős problémaként azonosítottak. A romákkal szembeni előítéletek és diszkrimináció egyaránt jelen van a hétköznapi interakciókban³ és a közbeszédben. A médianyilvánosságban és egyre inkább az online térben terjedő, kirekesztést erősítő sztereotípiák, illetve a romák alulreprezentáltsága és egyoldalú, torzító bemutatása egyaránt beavatkozásokat igénylő kihívások.

Jelen program tervezésében fontos szempont a fejlesztési források harmonizálása, vagyis, hogy a magyar költségvetési források mellett a jelenleg tervezés alatt álló társadalmi felzárkózást célzó 2021-27-es programozási időszakban Európai Unió finanszírozással megvalósuló fejlesztésekkel összhangban legyen. Hangsúly került továbbá a jelenlegi világjárványra tekintettel előtérbe került

---

¹ Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (DOS)

²European Union Agency for Fundamental Rights, Second European Union Minorities and Discrimination Survey Roma, (available: <https://fra.europa.eu/en/publication/2016/second-european-union-minorities-and-discrimination-survey-roma-selected-findings>) és Neményi, M., Ságvári, B., & Tardos, K. (2017). *Az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos jogtudatosság*. Kutatási eredmények. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézete.

³ Minority Rights Group Europe 2021. *Romák Magyarországon: A diszkrimináció kihívásai*. Report. Authors: Kinga Júlia Király, Gábor Bernáth and Jenő Setét.

és kiemelten a roma közösségeket érintő problémák kezelésére. Ennek megfelelően a program célja kifejezetten a roma népesség helyzetének előmozdítása:

- helyben elérhető közigazgatási, szociális, foglalkoztatási, oktatási és egészségügyi jellegű szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelésével,
- hátrányos helyzetű roma közösségek szerepvállalásának megerősítése a helyi bevonás és elköteleződés növelésével és a roma és pro-roma szervezetek megerősítésével,
- hátrányos helyzetű roma diákok tanulás- és készségfejlesztésének támogatása és iskolai teljesítményük, sikerességük megerősítése,
- pozitív roma identitás, kultúra, nyelvek, történelem és művészetek megjelenítésének és hozzáférhetőségének megerősítése, népszerűsítése és szemléletformálás.

A program tervezése és megvalósítása során kiemelt szempont a donor országok és Magyarország közötti kétoldalú kapcsolatok megerősítése. Ennek érdekében programszintű és projektszintű együttműködések és közös tanulást valamint tudásátadást szolgáló események és tevékenységek megvalósulását is ösztönzi a program. A kétoldalú kapcsolatok megerősítésére a hazai és donor országbeli intézmények és szervezetek közötti tudástranszfer mellett hosszú távú együttműködések megalapozására törekszünk.

2. A PROGRAM RÉSZLETES BEMUTATÁSA ÉS ALÁTÁMASZTÁSA

2.1 Szükségletek és kihívások, melyekre a program megoldást keres

2.1.1 Szükségletek és kihívások

A magyarországi roma népesség aránya meghaladja a lakosság 5%-át figyelembe véve a módszertani kutatások korlátait, a vonatkozó hazai kutatások szerint tehát legalább mintegy 550 ezer főre tehető.⁴ Habár a szakirodalomban ennél nagyobb népességszám is használatos, a „valós létszám” – a becslések szélső értékeit tekintve 500 ezer és egy millió közé esik.⁵ A roma és nem roma népesség közötti jelentős társadalmi egyenlőtlenségre világít rá, hogy a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya a roma népesség körében háromszorosa (52,9%) volt az országos átlagnak (16,9%) 2019-ben. A magyar kormányzati felzárkózási szakpolitika és annak stratégiai dokumentuma, a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MNTFS, melynek 2030-ig szóló frissített változata jelenleg elfogadás alatt van) elsődleges célcsoportja a szegénységben vagy társadalmi kirekesztésben érintett személyek. Ugyanakkor kiemelt célcsoportja a romák és a gyermekes háztartások. Az MNTFS által képviselt szemlélet a romák társadalmi leszakadását elsősorban szociális, oktatási, egészségügyi, kulturális kérdésként, területi szinten is azonosítható hátrányként kezeli, és helyzetük javítására komplex megközelítést alkalmaz az állami, civil és egyházi szereplők széles körének bevonása és hálózatosodása hálózata révén.

Magyarország térszerkezete nagy egyenlőtlenségeket mutat: a fejlettebb fővárosi, nyugati és észak-nyugati résszel áll szemben egy kevésbé fejlett déli és keleti, délnyugati, délkeleti, észak-keleti vidék, ahol a gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási mutatók kedvezőtlenek.⁶ A szociális és a gyermekvédelmi törvény által meghatározott kötelező helyi szolgáltatások rendszere ellátásszervezési szempontból indokoltan a lakosságszámhoz köti a kötelező szolgáltatások körét. Ám ez a szélsőségesen tagolt településszerkezet miatt sok esetben hiányzó alapszolgáltatásokhoz vezet. A lakosság korlátozott mobilitása révén a területi egyenlőtlenségek a helyi gazdasági-társadalmi folyamatokból eredő ellátatlan szükségletek miatt a társadalmi-gazdasági hátrányok növekedéséhez vezet és a szegénység területi koncentrációja felé mutat. A társadalmi-gazdasági hátrányok koncentrációja összefüggést mutat a roma népesség sűrűségével, ami mind járási⁷,

---

⁴ Obádovics Csilla – Bálint Lajos – Durst Judit – Szabó Laura – Spéder Zsolt *A roma népesség előreszámítása 2050-ig*. KSH NKI. Budapest, 2019. július 31.

⁵ Péntes, János, Patrik Tátrai, and István Zoltán Pásztor. *A roma népesség területi megoszlásának változása Magyarországon az elmúlt évtizedekben* [Changes in the Spatial Distribution of the Roma Population in Hungary During the Last Decades] *Területi statisztika* 58.1 (2018): 3-26.

⁶ Az összesen 197 járásból 109 minősül törvényben meghatározott kedvezményezett járásnak. Az Nemzeti Fejlesztés 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció 2.0 jellemzően 2017-18-as adatai szerint itt koncentráltan jelennek meg az oktatási, egészségügyi, szociális problémák, magasabb a születési arány, de nagymértékű (évente 0,6-1,1%) az elvándorlás, a magas halálozási és az eltartottsági ráta, alacsony a foglalkoztatottság (31%), a munkanélküliségi ráta kétszerese (több mint 11,2%) az országos átlagnak, az iskolázottság átlag alatti jelentősen (a lakosok bő 50%-ának legfeljebb általános iskolai végzettsége van, csak 10%-os a felsőfokú végzettségük aránya), a vállalkozások ezer főre vetített száma az országos átlag kétharmada, és az 1000 hazai nagyvállalatból csupán 14 található itt. OFTK 2.0, pp. 18-19.

⁷ *A roma népesség számokban, a Mikrocenzus adatai alapján készült becslés nyomán, vonatkoztatási év 2016*. KSH-NKI, Budapest, 2017.

mind települési⁸ szinten. A területileg is koncentrálódó gazdasági-társadalmi hátrányok a meglévő helyi ellátórendszerekre is nagy nyomást helyeznek, amit jelentős mértékű szakemberhiány is súlyosbít, amit az MNTFS 2030-ig tartó Stratégia minden társadalmi felzárkózási beavatkozási területen beazonosít.⁹

A modern társadalmakban fokozott jelentősége van az iskolai sikerességnek és a középfokú iskolai végzettség megszerzésének a jövőbeli foglalkoztatási esélyek tekintetében. Ugyanakkor Magyarországon – nemzetközi összehasonlításban – nagyon erős összefüggést mutat a gyermekek iskolai teljesítménye és a család társadalmi-gazdasági helyzete, ezáltal pedig a roma diákok jobban ki vannak téve korai iskolaelhagyás kockázatának is.¹⁰ A pszichoszociális tényezők, kognitív és szoft készségek és képességek mellett ebben az életkorban óriási jelentősége van a kortárs csoport hatásának, ami a gyermekek motiváltságát jelentős mértékben befolyásolja, az alacsony iskolai teljesítményű roma tanulók többségének ugyanakkor kevesebb, az iskolában jól teljesítő, szoros kortárs csoportos kapcsolata van.¹¹

A társadalmi részvételt segítő digitális eszközök és online lehetőségek jelentős fejlődésével és elterjedésével (pl. e-kormányzás, álláskeresés, távmunka) a digitális készségek elsajátítása jelentősen felértékelődött. Ezzel együtt azonban a digitális kompetenciák és a szolgáltatások elérése, és a későbbi foglalkoztatási esélyek terén is hátrányba kerültek a rosszabb helyzetű társadalmi csoportok. Napjainkra bebizonyosodott, hogy a digitális eszközök terjedése akkor képes csökkenteni a fennálló társadalmi egyenlőtlenségeket, ha a fejlesztésekben megjelenik fókuszként a területi és hátránykiegyenlítő szempont, és a világválság okozta válsághelyzet jelentősen növelte a digitális felzárkózás iránti társadalmi igényt. Két országos, a felzárkózási területen működő egyeztető fórum¹² és a koronavírus kapcsán a veszélyhelyzet miatt a minisztérium által kezdeményezett szükségletfelmérés visszajelzései is megerősítették, hogy a koronavírus-járvány generálta helyzet fokozta az alapvetően meglévő hátrányokat, mind a gyermekek oktatási részvétele, mind a családok szolgáltatásokhoz való hozzáférése terén.

Az internethez való hozzáférés technológiai kiépültsége az EU átlag feletti növekedést ért el az elmúlt években kifejezetten a hátrányos helyzetű térségek bekapcsolódását célozva (90%-os a háztartások szintjén a nagy sebességű szélessávú interneteléréssel való lefedettség, és 97%-os a mobil szélessáv lefedettség; DESI 2020). Ugyanakkor az internet használók száma lassabb, de folyamatos növekedés mellett (a háztartások 82%-a rendelkezik vezeték nélküli szélessávú internettel; DESI 2020) jelentős egyenlőtlenséget mutat (országosan 80,5%, míg a romák körében 47,5% az interneteléréssel rendelkező háztartások aránya, KSH 2020-as adatok alapján). Mindez rámutat arra, hogy a társadalmi-gazdasági kohézió érdekében jelentős szükséglet a hátrányos helyzetű térségekben élők, különösen a romák digitális felzárkózási lehetőségeinek megerősítése a

---

⁸ Obádovics Csilla – Bálint Lajos – Durst Judit – Szabó Laura – Spéder Zsolt *A roma népesség előreszámitása 2050-ig*. KSH NKI. Budapest, 2019. július 31.

⁹ Társadalmi felzárkózás tematikus beavatkozási területei: gyermek jól-lét (születés és kisgyermekkor); köznevelés, szakképzés, felsőoktatás; foglalkoztatás, munkavállalás; területi egyenlőtlenségek csökkentése, településfejlesztés, lakhatás, környezettudatosság, környezetvédelem; testi-lelki egészség és egészségügyi ellátás; életmód és ifjúsági ügyek; roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés.

¹⁰ HNSI Strategy 2030 using OECD data from PISA 2018; <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm>

¹¹ *Társadalmi riport, 2014*. Társaság, Budapest, 2014. Pp. 300.

¹² Az egyeztető fórumok a Legyen jobb a gyermekeknek! Értékelő Bizottság és az összesen 60, civil, egyházi szervezeteket, érintett szakpolitikai és tudományos szakértőket tömörítő Roma Koordinációs Tanács oktatás-gyermekek-jóléti tematikus szakpolitikai testülete. A vészhelyzeti szükségletfelmérés a felzárkózási szakpolitika módszertani és területi koordinációjáért felelős szakmai háttérintézmény (Területi Esélyegyenlőségi Főigazgatóság) mentorai és tanodák részvételével zajlott.

szegénységcsökkentést célzó beavatkozások kiegészítéseként. A digitális tér és online lehetőségek felzárkózási célú kiaknázása érdekében mind a készségek és kompetenciák fejlesztése, mind a szükséges eszközökhöz való hozzáférés biztosítása szükséges, a 2030-ig szóló új európai uniós roma keretstratégia elvárásainak megfelelően.¹³

A társadalmi-gazdasági hátrányok mellett a roma népesség társadalmi kirekesztettségében kiemelt tényező a romákkal szembeni diszkrimináció mértéke Magyarországon¹⁴, ami a társadalmi felzárkózási beavatkozások fontos irányaként határozza meg az előítéletesség és diszkrimináció mértékének csökkentését és a cigányellenesség elleni küzdelmet. 2019-es kutatás kimutatta, hogy az olyan intézkedések lehetnek a leghatékonyabbak, amelyek a romákkal kapcsolatos együttérzést képesek növelni, miközben a fenyegetettség érzését csökkentik. Mivel a mélyen gyökerező előítéletek, a kirekesztést erősítő sztereotípiák széles körben terjednek a médianyilvánosságban, az együttműködést támogató személyes kapcsolatok kialakításának elősegítése mellett a kölcsönös elfogadást elősegítő szükséges a médiában megjelenő egyoldalú roma reprezentációk értelmezése, korrekciója is, melyet az MNTFS 2030 is rögzít.

2.1.2 Finanszírozási hiányok és a kiegészítő finanszírozás

A program tervezésekor meghatároztuk, hogy az EGT és Norvég Alapok pénzügyi forrásai hogyan járulhatnak hozzá a társadalmi felzárkózási szakpolitika stratégiai terveihez, és kiegészítő jellegű kapcsolódásokat kerestünk az Európai Unió 2021-2027-es programozási időszakának keretében kialakuló tervekkel is.

A társadalmi felzárkózási szolgáltatási rendszer egy olyan komplex intézkedéscsomag, amely az állami és önkormányzati szolgáltatók, a civil és az egyházi szervezetek együttműködésére épül, és amely differenciált módon éri el a gyermekeket és családjaikat. A szolgáltatás fejlesztése kísérleti programokon alapul, és ha szükséges, megtörténik ezek beépítése az általános közszolgáltatási rendszerbe. A fejlesztések egymásra épülnek, segítve az egyént a lehető legfiatalabb életkortól kezdve egészen a foglalkoztatásig. A társadalmi felzárkózási szolgáltatási rendszere egyre több (összesen közel 700) állandó szolgáltatót foglal magában, akik napi személyes szociális és fejlesztő támogatást nyújtanak roma és nem roma gyermekek és felnőttek számára. Ezek a társadalmi felzárkózási szolgáltatók olyan településeken és településrészekben működnek, ahol a többszörös társadalmi-gazdasági hátrányok és a gyermekek száma alapján a legnagyobb szükség van rájuk.

A 2011 óta létrehozott szolgáltatási rendszer finanszírozását a következők biztosítják:

- működési támogatás a Biztos Kezdet Gyerekházak és a Tanodák, valamint a Roma Szakkollégiumok számára hazai költségvetési forrásból
- a hazai költségvetésből pályázatok útján finanszírozott programok (pl. nemzetiségi programok, „Útravaló” Ösztöndíjprogram, szociális földprogram)
- az Európai Unió által társfinanszírozott programok

---

¹³ Guidelines for planning and implementing national roma strategic frameworks, COM(2020) 620 final, ANNEX 1 to the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, A Union of Equality: EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation. SWD(2020) 530 final.

¹⁴ European Commission (2019). Commission Staff Working Document. Roma inclusion measures reported under the EU Framework for NRIS Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament and the Council Report on the implementation of national Roma integration strategies, SWD/2019/320 final. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52019SC0320>

Az Európai Unió 2021-2027-es programozási időszakának keretein belül, amelyet a Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP Plusz) társadalmi kohéziós fejlesztések prioritása biztosít, a társadalmi felzárkózási fejlesztések célrendszere a következő: 1) a szegénységben élő emberek arányának további csökkentése; 2) a szegénység újratermelődésének megakadályozása; 3) a területi és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi kohézió erősítése. A beavatkozási területek a következők (az ezekhez kapcsolódó – az új MNTFS 2030 stratégiával és a 2030-ig megvalósítandó nemzeti fejlesztési célokkal¹⁵ összhangban levő – intézkedések jelenleg még tárgyalás alatt állnak):

1. munkaerő-piaci lehetőségek teremtése, újrakezdés és társadalmi felzárkózás;
2. a gyermekes családok szegénységének csökkentése;
3. oktatási lehetőségek fejlesztése;
4. a leginkább rászoruló települések komplex fejlesztése;
5. a szegregált lakhatási körülmények között élők életkörülményeinek és felzárkózási esélyeinek javítása;
6. a társadalmi felzárkózási politikának és koordinációjának további fejlesztése.

A kiszolgáltatott csoportok digitális befogadása újabb lépcsőfok lenne a romák társadalmi felzárkózása és társadalmi szerepvállalásának megerősítése során. A digitális tér helyi szinten való elérése, valamint a digitális szolgáltatások és platformok használatában való tartós segítségnyújtás a leghátrányosabb helyzetű térségekben építhet a Magyarországon az elmúlt években elért haladásra a széles sávú vezetékes internet lefedettség tekintetében.

A szegregált lakókörnyezetben élő emberek társadalmi integrációja a témája az EFOP Plusz tervei szerint a szegregált lakóterületek komplex programjának, amely stratégiai módszertant alkalmaz,¹⁶ projektgazdaként pedig a helyi önkormányzatokat támogatja. Ezekben a projektekből a civil szervezetek (ideértve a roma és pro-roma szervezeteket) partnerek lehetnek, de a tervezett programban határozottabb civil részvételi megközelítés a cél, mely közvetlenül támogatja a civil szervezetek kapacitásépítését tevékenységeik megvalósítása és bővítése érdekében.

A hátrányos helyzetű, különösen a roma gyermekek és fiatalok sikeres iskolai pályafutásának támogatása a társadalmi felzárkózási politika egyik prioritása, amelyet az MNTFS 2030 stratégia is kiemel. Ennek megfelelően a 2021–27-es programozási időszakra több olyan intézkedést terveznek, amelyek kiegészítik a közoktatási rendszert, és támogatják a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előrehaladását azért, hogy az iskolai végzettség szintje emelkedjen. Ezenkívül a költségvetésből finanszírozott Útravaló Ösztöndíjprogram hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat támogat az általános iskolától az egyetemig tartó ösztöndíjakkal, ösztöndíjalkalmazásával, 2005 óta a tanárok mentorálásával. Továbbra is szükséges növelni a hátrányos helyzetű, köztük kifejezetten a roma gyermekek iskolai teljesítményét. A kortárs hallgatók mentori segítsége által a program a társadalmi kohézió növelését, a társadalmi tudatosság erősítését és ezzel új megközelítés széles körben való alkalmazását célozza.

A roma identitás, a kultúra, a nyelv, a történelem és a művészet láthatóságának előmozdítása, beleértve az e programelembe beépülő tudatosságnövelő, szemléletformáló törekvést is, olyan nagyobb léptékű kezdeményezés, melyre a társadalmi felzárkózás költségvetési forrásai által finanszírozott nemzetiségi programok nem teremtenek lehetőséget.

---

¹⁵ Ezek a nemzeti fejlesztési célok szerepelnek a Magyarország és az Európai Bizottság között kötendő partnerségi megállapodás tervezetében.

¹⁶ <http://romagov.hu/a-telepszeru-lakhatas-kezeleset-megalapozo-szakpolitikai-strategia-2014-2020/>

2.1.4 Az Együttműködési Megállapodás külön rendelkezései

A Magyarország és a donor országok közötti megállapodás értelmében a programnak két fő fókuszja: a romák társadalmi szerepvállalásának megerősítése, valamint az intézmények és szakpolitikák befogadóbbá tétele.

A program az Európai Tanács által 2009-ben elfogadott, a romák társadalmi befogadásának 10 közös alapelvét tartalmazó következtetéssel összhangban valósul meg, építve a roma közösségek és szervezeteik bevonására, tapasztalataira és aktív szerepvállalására egyaránt, valamint, a felzárkózási szakpolitika rendszeres egyeztető fórumain és az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok keretében zajló konzultációkon való visszajelzéseikre. A fejlesztés alapját képezik az új európai roma keretstratégia irányai, főként a cigányellenesség előmozdítása és a digitális felzárkózás megerősítése terén, valamint a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MNTFS). Kiemelten nagy hangsúly kerül az MNTFS jelenleg elfogadás alatt álló, 2030-ig szóló változatában lefektetett horizontális szempontok, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés növelésére, a roma nők helyzetének megerősítésére és a digitalizáció érvényesítésére.

A tervezett program egyik felhívása célzottan hátrányos helyzetű roma gyerekeket céloz (3. felhívás) és a többi felhívás keretében is kifejezetten roma gyerekek és fiatalokat célzó projektek támogatására is nyílik lehetőség (1., 2., 4. felhívások). A külön rendelkezések értelmében a roma nők célzása horizontálisan érvényesül, többlet pontot érő elbírálási szempontként rögzítjük a roma nők megerősítésére, aktivizálására irányuló projekteket, valamint ha kifejezetten roma nőket érintő problémákat célzó tevékenységet tervez a pályázó. Kizárólagosan roma nőket célzó felhívás nem jelenik meg a programban, mivel európai uniós forrásokból két kifejezetten roma nőket és lányokat támogató program folytatását is tervezzük. A tervezett programok egyrészt 1) roma lányok (10-18 év) iskolai karrierjét, egészségmegőrzését támogatják egyéni és csoportos mentorálás keretében, valamint a szülői készségek fejlesztését a lányok szülei és a roma lányok körében egyaránt, másrészt pedig 2) roma nők foglalkoztatásba ágyazott képzését és foglalkoztatását valósítják meg.

A program egy felhívás keretében célzottan romák befogadását előmozdító civil szervezetek támogatását célozza, mellyel a marginalizált vagy marginalizálódó élethelyzetű romák, valamint a tágabb közösség bevonása mellett helyi kezdeményezések megvalósítására és a civil szervezetek kapacitásbővítésére nyílik lehetőség.

A magyarországi Nemzeti Roma Kapcsolattartó Pont (National Roma Contact Point) a Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkársága. Ugyanez a szervezeti egység látja el a Program Operátor szakmai feladatait, így aktívan részt vesz a programtervezés és végrehajtás teljes folyamatában.

Az infrastrukturális beruházások a program szintjén nem lesznek magasabbak 60%-nál.

2.1.5 Közös értékek és alapelvek

A programnak meg kell felelnie a Rendelet 1.3. cikkében leírt végrehajtási elveknek.

Az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok, beleértve a nemzetiségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartását

A jogállamiság, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség elvei beépülnek a projektgazdák kiválasztási eljárásába, és előre meghatározott, nyilvánosan elérhető értékelési kritériumok biztosítják az átláthatóságot a kiválasztási szakaszban. A pályázatok elbírálását független értékelők végzik, és a pályázatok rangsorolását csak az értékelési kritériumok alapján elért pontszámok határozzák meg. A jog uralma biztosítja, hogy a tervezés és végrehajtás során a vonatkozó jogszabályokat teljes mértékben betartásra kerülnek. A tervezett beavatkozások a

célcsoport elérése érdekében az országos átlagnál nagyobb roma népességgel rendelkező területekre összpontosítanak – a területi célzást alkalmazó programelemek esetén (ld. 1-3 Célkitűzések) –, és befogadó, részvételen alapuló megközelítést alkalmaznak.

Jó kormányzás, a projekteknek részvételen alapulónak, befogadónak, elszámoltathatónak, átláthatónak, hatékonyak és eredményesnek kell lenniük, nulla tolerancia a korrupcióra

Ennek megfelelően ellenőrzési utak, belső eljárások és az alkalmazott informatikai infrastruktúra (interfészek) biztosítják majd a projektek megfelelő pénzügyi megvalósítását és az összes vonatkozó szabály maradéktalan betartását. A program kidolgozásába valamennyi érintett fél bevonásra kerül, köztük a roma nemzetiség és a civil társadalom (roma és romákért dolgozó szervezetek) képviselői mind program, mind projekt szinten, és észrevételeik és javaslaik megfelelően becsatornázódnak a tervezési folyamatba. Ennek során nincs helye a korrupciónak, és szigorú szabályokat fognak érvényesíteni az összeférhetetlenség elkerülése érdekében. Az audit és monitoring során különös figyelmet kap a támogatási összegek arányossága és szükségessége, valamint ezek használatának módja a célok és kimenetek megvalósítása érdekében – összhangban a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség elveivel. A projektek és tevékenységeik előrehaladása a kitűzött célok szemszögéből kerülnek értékelésre, és emellett monitoring terveket állítunk fel, és ellenőrző látogatásokat is teszünk majd.

A projekteknek összhangban kell lenniük a fenntartható fejlődéssel, a hosszú távú gazdasági növekedéssel, a társadalmi kohézióval és a környezetvédelemmel

Az összes beavatkozás összhangban lesz a fenntartható fejlődés céljaival, a befogadóbb és igazságosabb oktatás, a szolgáltatásokhoz és támogatáshoz való jobb hozzáférés biztosításával, a hátrányos helyzetűek aktív és cselekvő állampolgárrá válásának (empowerment) támogatásával, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével és a társadalmi kohézió erősítésével.

A projekteknek eredményorientáltaknak kell lenniük, és kockázatkezelési megközelítést kell követniük

Minden beavatkozásnak meg kell határoznia a várt eredményeket és azok elérésének módját. A kiválasztási kritériumoknak elsősorban olyan javaslatokat / projekteket kell támogatniuk, amelyek képesek hozzáadott értéket teremteni és hatékonyan felhasználni a pénzügyi erőforrásokat, hogy még jobb megoldások szülessenek a roma közösség igényeire és elérjék a kitűzött eredményeket.

2.2 A program elvárt eredményei és hozzájárulásuk az Alapok átfogó céljához

2.2.1 Outcome 1 (1. Célkitűzés): A romák online szolgáltatásokhoz és digitális infrastruktúrához való hozzáféréseinek javítása a hátrányos helyzetű térségekben

A program a romák digitális készségeinek fejlesztését és online szolgáltatásokhoz való hozzáférésük javítását célozza. Az online szolgáltatások elsősorban e-közigazgatási szolgáltatások¹⁷, foglalkoztatási szolgáltatások¹⁸, oktatási szolgáltatások¹⁹ és egészségmegőrzést

---

¹⁷ Központi-, regionális-, vagy önkormányzati közigazgatási szervekhez tartozó e-közigazgatási szolgáltatások (pl. személyes ügyintézéshez időpont foglalása, szociális ellátások igénylése, igazolványokkal kapcsolatos ügyintézés, adóügyek).

célzó szolgáltatások²⁰, melyek elérhetőek vagy megszervezhetőek online formában. A program eredményeképp a fejlesztéssel elért romák képesek lesznek az online tér adta lehetőségeket kihasználni, ami segíti társadalmi integrációjuk és társadalmi szerepvállalásuk növekedését. Ennek az elérésére tervezett felhívás két komponensből áll, mely a pályázható támogatási összegek differenciálása révén biztosítja a kisebb és nagyobb szervezetek részvételének lehetőségét:

1. Felhívás (1a és 1b) – Digitális terek hozzáférhetőségének és romák digitális kompetenciájának növelése

A tervezett felhívás a hátrányos helyzetű térségekben élő romák társadalmi felzárkózásában elkötelezett szervezetek kapacitásépítését támogatja, hogy a fizikai infrastruktúra biztosításával, a korábban említett online szolgáltatások elérhetővé váljanak a célcsoport számára. A fizikai infrastruktúra magában foglalja számítógépek vagy laptopok, tabletek, és egyéb az online szolgáltatások igénybe-vételéhez szükséges felszerelések beszerzését, valamint IT hozzáférési pontok kialakítását (pl. digitális közösségi tér). Ezzel párhuzamosan a szervezetek humán kapacitásfejlesztéssel képessé válnak a romák digitális készségeinek és képességeinek fejlesztésére és az eszközhasználat és online szolgáltatások igénybevételének támogatására, emellett pedig elsajátíthatják az elérhető adatok gyűjtésének, értelmezésének és megfelelő hasznosításának módszertanát a mindennapi munka támogatására.

A projektek különböző képzéseket és rendszeres asszisztenciát biztosítanak annak érdekében, hogy a romák képessé váljanak az online szolgáltatások igénybe vételére. Emellett a projektek átfogó, a helyi tudáshoz igazodó, gyakorlat-orientált digitális kompetenciafejlesztő tanfolyamot nyújtanak (pl. Digitális Kompetencia Keretrendszernek megfelelő képzések formájában).

Az értékelési eljárás során a kiválasztási szempontok között többletpontokkal ösztönözzük, azokat a projekteket, melyek roma lányok és nők speciális szükségleteit célzó képzéseket és támogatást nyújtanak (ilyen speciális szükségletek lehetnek pl. roma gyermekek, nők, terhes kismamák vagy fiatal anyák egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése, célzott digitális készségfejlesztés a foglalkoztatási lehetőségeik megerősítésére, online kockázati kitettséggel kapcsolatos szemléletformálás, valamint erőszak és zaklatás áldozatai számára elérhető online támogató szolgáltatások).

Kimenetek (Outputs):

- Romák számára hozzáférhető IT hozzáférési pontok biztosítása
- Digitális készségfejlesztést célzó képzésben részesült romák
- Romák társadalmi felzárkózásában elkötelezett szervezetek számára IT felszerelés biztosítása

Célcsoportok:

---

¹⁸ A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) elektronikus ügyintézési felületén elérhető szolgáltatások, az NFSZ ügyintézőivel vagy szakembereivel szervezett online konzultáció és egyéb online formában megszervezett foglalkoztatáshoz, foglalkoztathatósághoz vagy vállalkozási ismeretekhez kötődő nem-formális, informatív vagy képzési szolgáltatás.

¹⁹ Diákok részvétele a formális online oktatásban a jelenlegi COVID-19 járványhelyezethez hasonló veszélyhelyzet idején, egyéb formális és nem-formális oktatási szolgáltatások megszervezése a helyi igényekre szabott tartalommal, online konzultáció a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel.

²⁰ Elektronikusan elérhető egészségügyi szolgáltatások, egészségügyi szakemberekkel megszervezett online konzultáció.

- Hátrányos helyzetű térségben, településen élő romák,
- Iskolás korú roma gyerekek és fiatalok
- Roma nők és lányok

2.2.2. Outcome 2 (2. Célkitűzés): Marginalizált roma közösségek társadalmi felzárkózásának megerősítése

A programelem célja a szegregált vagy szegregálódó élethelyzetben élő romák társadalmi felzárkózásának megerősítése a roma és pro-roma civil szervezetek kapacitásépítése révén. A szervezetek megerősítésével hatékonyabban tudnak fellépni a roma közösségek támogatása, igényeik és szükségleteik megfogalmazása terén segítve, hogy a közösségek maguk valósítsanak meg helyi kezdeményezéseket a tervezéstől a megvalósításig.

2. Felhívás (2a, 2b²¹): A helyi elköteleződés és a roma, pro-roma civil szervezetek közösségi és szociális munka kapacitásainak megerősítése

A **2. felhívás** célja javítani a szegregátumokban, szegregált élethelyzetekben élő roma, illetve a roma népességgel együtt élő fokozottan hátrányos helyzetű emberek élethelyzetén, társadalmi felzárkózásuk megerősítése érdekében támogatni a roma és pro-roma civil szervezetek kapacitásépítését, valamint elősegíteni a lakosság bevonását és a helyi szereplők együttműködését. A szervezetek kapacitásának megerősítése érdekében támogatható a közvetlen szervezetfejlesztés, a szervezetek helyi tevékenységének kiterjesztése és a projektmonitoring és hatásmérési módszertannal kapcsolatos helyi szakértelem bővítése és készségfejlesztés, valamint a helyi kezdeményezések eredményeinek monitoring vizsgálata. A szervezetfejlesztés keretében lehetőség van új munkatársak felvételére, munkatársak képzésére, valamint hálózatosodás és szakmai mentorálás megvalósítására is roma, és pro-roma civil szervezetek között (pl. tudás transzfer és tapasztalat megosztása), akár alulról jövő kezdeményezések felkarolásával. A civil szervezeti tevékenység kiterjesztéseként helyi tervezés során kidolgozott kezdeményezések megvalósítását támogatja a felhívás. A projektek megvalósíthatnak akár foglalkoztatási, lakhatási és településrendezési, társadalmi felzárkózást és közösségépítést célzó, oktatási és/vagy egészségvédelmet és egészségmegőrzést célzó kezdeményezéseket. A projektek által megvalósított kezdeményezésekben támogatjuk a közösségépítő tevékenységek és önkéntesek bevonását.

A részvételen alapuló megközelítés érvényesítése (pl. romák bevonása és részvétele a projekt kidolgozás és megvalósítás során) a program alapvető célkitűzése. A felhívás ezért egyrészt kifejezetten roma és pro-roma szervezeteket célozza, és támogatja a romák aktív részvételét a civil szervezetek tevékenységében. Emellett többféleképp elősegíti a romák társadalmi felzárkózását, befogadását és aktív szerepvállalását. A felhívás ösztönzi a roma és nem roma lakosság aktív bevonását a részvételen alapuló közösségi tervezésbe, valamint támogatja az önkéntes munkában és közösségépítő tevékenységekben és a monitoring tevékenységekben való részvételüket.

Roma fiatalok és terepi szakértők ismereteinek és tapasztalatainak elmélyítése a roma célcsoportokat célzó beavatkozások monitoring tevékenységébe hosszú távon jelentősen hozzájárulhat a romák aktív, cselekvő állampolgárokra válásában és társadalmi szerepvállalásuk megerősödésében. A részvételen alapuló közösségi tervezés megvalósítását a helyi beavatkozások megtervezésére szolgáló előkészítő tevékenység formájában ösztönöznénk, melybe a helyi lakosság, romák és nem romák mellett a helyi érdekeltségű intézményi szereplők bevonása is

---

²¹ A jelen programterület két alapból finanszírozott. Egy felhívás egy alapból finanszírozható, ezért a tervezett pályázati felhívás megbontásra kerül a finanszírozó alap szerint (tartalmi változtatás nélkül).

támogatandó szempont (pl. helyi hatóságok, szolgáltatók, munkáltatók képviselői, ill. helyi szakemberek). A helyi szükségletfelmérést célzó részvételen alapuló közösségi tervezés megvalósításában egy rendszerbe illeszkedő megközelítés alkalmazása elvárt (pl. az EU Alapjogi Ügynökségének helyi roma integrációs kezdeményezéseket támogató projekt tapasztalataira építve, LERI projekt²²). A diszkrimináció és cigányellenesség elleni küzdelem előmozdítása is a programelem célja a roma és nem roma polgárok és érintett intézmények és szervezetek helyi bevonása és együttműködésének ösztönzése révén.

A helyi gazdaság korlátozottsága jelentős kihívás, főleg a hátrányos helyzetű térségekben. Éppen ezért a kapacitásépítés egyik formájaként bátorítjuk a civil szervezetek és vállalati partnerek közti együttműködések kialakítását, ez pedig hosszabb távon kölcsönösen előnyös helyi kapcsolatok megerősödését is szolgálja. Önkéntes megállapodás keretében vállalati partnerek közreműködhetnek a helyi közösségi tervezés során kidolgozott kezdeményezések megvalósításában, ugyanakkor részvételükért anyagi ellenszolgáltatást a projektköltségvetésből nem kapnak. Vállalati felelősségvállalás keretében cégek bevonását, valamint a roma lányok és nők speciális szükségleteire reagáló, kifejezetten őket célzó projekteket az értékelési szempontok közt többletpontok révén ösztönözzük.

Kimenetek (Outputs):

- Roma és pro-roma civil szervezetek közösségi és szociális munka kapacitásainak megerősítése
- Hátrányos helyzetű roma közösségek támogatása

Célcsoportok:

- Hátrányos helyzetű, szegregált vagy szegregálódó körülmények között élő roma személyek, közösségek
- A település, vagy a környékbeli roma és nem roma lakosok
- Roma lányok és nők

2.2.3. Outcome 3 (3. Célkitűzés): Hátrányos helyzetű roma diákok tanulási lehetőségeinek és képességeinek megerősítése

A programban tervezett **3. Felhívás (Roma lányok és fiúk tanulás- és karrierdöntéseinek támogatása)** célja a hátrányos helyzetű iskolás korú roma gyerekek iskolai teljesítményének javítása és tudatos döntések meghozatalát, és a későbbi társadalmi érvényesülésüket támogató készségek és képességek fejlesztése.

A projektek személyes és online kortárs mentorálás megvalósításával, valamint közösségépítő tevékenységek szervezésével járulnak hozzá a roma diákok tanulási készségeinek és képességeinek javításához. A napi szintű mentorálás az ifjúsági munkában és/vagy oktatási tevékenységekben jártas roma és pro-roma szervezetek koordinálása mellett valósul meg az idősebb, középiskolás diákokból és a fiatalabb, általános vagy középiskolás hátrányos helyzetű roma diákokból álló mentorpárok kialakításával. A kortárs mentorálást támogató tevékenységek lehetnek többek közt a mentorok és mentoráltak toborzása és motiválása, családok bevonása a folyamatba különösen a mentoráltak esetében, az online és személyes mentorálás felügyelete és a felmerülő konfliktusok kezelése. A projektmegvalósító szervezetek szükség esetén mobilinternetten ellátott tablettel biztosíthatnak, elsősorban a résztvevő hátrányos helyzetű roma

---

²² <https://fra.europa.eu/en/project/2015/local-engagement-roma-inclusion-multi-annual-roma-programme>

diákok számára. A mentorok részvételének ösztönzésében egyrészt építhetnek a projektek a kötelező iskolai közösségi szolgálat²³ teljesítésének lehetőségére. Másrészt sikeres középiskolai vagy egyetemi tanulmányokat folytató roma diákok mentorként való bevonására is van lehetőség.

A projektek mellett közösségépítő tevékenységek, valamint ezek keretében különböző, a bevont mentoráltak igényeire épülő készségfejlesztő tevékenységek megvalósításával járulnak hozzá a program céljához (pl. rendezvényeken való részvétel, kirándulások, tábor, munkakipróbálás). Továbbá a projektek a bevont gyermekek számára különböző támogató szakmai szolgáltatások nyújtásával (pl. önismereti programok, nyelvkurzusok, karriertanácsadás, pszichológus, stb.) és természetbeni támogatással is hozzájárulnak a hátrányos helyzetű roma diákok személyes fejlődéséhez.

A projektben alkalmazott mentorálási módszertan részeként a digitális készségek fejlődése közvetetten fejlődnek. A hátrányos helyzetű roma fiatalok szükségleteire szabott tanulástámogatás és közösségépítő tevékenység révén a projekt tevékenységek hozzájárulnak a fiatalok iskolai teljesítményének javulásához, tudatosabb továbbtanulási és karrierdöntések meghozatalához és ezáltal felzárkózási képességeik megerősödéséhez. Emellett a felhívás a társadalmi befogadás és szemléletformálás előmozdítását is célozza a roma és nem roma diákok közötti együttműködések ösztönzése révén. Az hasonló életkorú, de eltérő társadalmi-gazdasági körülmények között élő fiatalok együttműködése során szerzett pozitív személyes tapasztalatok mély benyomást tesznek a résztvevő diákokra, ezzel pedig a társadalmi kohézió megerősítését és a cigányellenesség visszaszorítását célzó beavatkozásként is szolgálnak.

Kimenetek (Outputs):

- Roma gyermekek képességeinek kibontakoztatása a jobb iskolai teljesítmény elérésével és megnövekedett kortárs kapcsolati háló révén
- Tanulástámogatás és karriertanácsadás a hátrányos helyzetű roma fiatalok számára

Célcsoportok:

- általános iskolás és középiskolai hátrányos helyzetű roma tanulók,
- középiskolai és egyetemista diákok, akik mentorként saját továbbtanulási tapasztalataikat is meg tudják osztani.

2.2.4 Outcome 4 (4. Célkitűzés): A roma identitás megerősítése és a roma kultúrával kapcsolatos szemléletformálás

A szegénység leküzdését célzó beavatkozások mellett a program olyan kezdeményezésekkel támogatja a romák társadalmi befogadását és szerepvállalását, amelyek erősíthetik a célcsoport pozitív és tényeken alapuló roma identitását, tudatosítja bennük, hogy részei a magyarországi társadalmi és kulturális sokszínűségnek. A program célja, hogy javítsa a romák társadalmi és kulturális életben való részvételét megjelenítő kulturális értékek és tudományos ismeretek láthatóságát és szemléletformáló hatását. A program a megvalósítása során a roma kultúráról, történelemről és nyelvekről szóló megfelelő információk biztosításával jelentős mértékben hozzájárul az ismeretek gyűjtéséhez és az európai roma csoportok, nyelvek, kultúrák, történelem

---

²³ A középiskolai érettségi előfeltételeként jogilag szabályozott (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet és 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről) kötelező 50 órás közösségi szolgálat teljesítése minden gyermek számára.

és identitások szintéziséhez, miközben gazdagítja a legnagyobb magyar nemzetiséggel kapcsolatos közös ismereteket.

Az online világ a digitális tartalmak elérhetőségével, webes médiatartalmak és -szolgáltatások fejlesztésével hatékony eszköz a nyilvánosság tájékoztatására és a történelmi, nyelvi és kulturális örökség népszerűsítésére. Eközben a roma kultúra és történelem növekvő digitális megjelenése lehetőségeket teremt a roma identitás megerősítésére, a hozzá való kapcsolódásra, ugyanakkor megkérdőjelezi a sztereotípiákat és árnyaltabb képet mutat. A roma nemzetiség folklórjának és örökségének, ünnepeinek, történelmének, múltjának és jelenének megismerése elősegíti a közvélemény megértését és elfogadását.

4. felhívás: A roma kultúra és történelem jobb megismerése a romák és a többségi társadalom által

Ennek elérése érdekében a **4. felhívás** célja a gazdag roma kulturális, nyelvi, történelmi és művészeti örökség online hozzáférhetőségének növelése, digitális tartalmak létrehozásának és fejlesztésének, valamint mindezek digitalizációjának ösztönzése, kiegészítve offline tevékenységekkel és eseményekkel, amelyek hozzájárulnak tartalmak terjesztéséhez és népszerűsítéséhez. Az online megjelenésnek és reprezentációnak modern virtuális társadalmi befogadási intézkedésként kell szolgálnia kihasználva a népszerűsítés, a figyelemfelkeltés és az interaktivitás funkcióit. A online tartalmak láthatóságának, elérhetőségének és átadhatóságának hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy elérje a fiatalabb generációkat és felhívja a többségi társadalom figyelmét a roma kultúrára és történelemre.

Nagy léptékű projektek kerülnek támogatásra, melyek érzékenyen mutatják be a magyarországi roma kisebbség által létrehozott, illetve a roma kisebbséghez kapcsolódó különféle történelmi, nyelvi, kulturális tudományos ismereteket és értékeket a roma identitás megerősítése és szemléletformálás előmozdítása érdekében. A felhívás olyan projektek megvalósítását támogatja, amelyekben a romák önreprezentációja (a tartalmat és a megvalósítást illetően) és a tágabb társadalmi kontextusba illesztése is megjelenik, és a projekt tervezése során, valamint a kommunikációs és disszeminációs tervben kölcsönösen erősítik egymást.

Nemzetközi hatást mind többnyelvű webes felületek támogatásával, mind a Magyarország és a donor országok közötti kétoldalú (akár többoldalú) nemzetközi együttműködések ösztönzésével és közös projektek létrehozásának támogatásával érünk el. Minden projektben elvárás, hogy az online tartalomhoz kapcsolódva célzottan tematizáljon a roma lányokra vagy nőkre vonatkozó vagy nekik szóló tartalmakat.

Példák a digitalizált és / vagy webalapú tartalmakra (nem kizárólag felsorolás):

- a roma folklór, hagyományok, kulturális örökség és történelem online tematikus bemutatása és népszerűsítése digitalizált tárgyak és anyagok felhasználásával, illetve digitalizálásával;
- a roma nyelvek, nyelvoktatás és tananyagok fejlesztése nyelvi módszertani kutatások alapján, amelyek támogatják és elősegítik a roma és a beás nyelvtanulást és -tanítást;
- a romák hétköznapi és történelmi emlékeihez kapcsolódó multimédiás tartalmak előállítás, fejlesztése és sugárzása, különös hangsúlyt fektetve a tudásátadásra, a tudatosság növelésére és az érzékenyítésre;
- a társadalomtudomány, illetve a romákat érintő társadalmi-gazdasági jelenségek és változások követése terén elért eredmények online megjelenítése és terjesztése;
- oktatási online webtartalom létrehozása, fejlesztése és megjelenítése interaktív megoldások felhasználásával;
- digitális technológiákkal előállított vagy online formában közreadott kreatív tartalom, ami roma művészek és kézművesek közreműködésével valósult meg;

Kimenetek (Outputok):

- Roma művészek, kézművesek, polgári és tudományos szakértők támogatása
- A roma identitás, kultúra, történelem és nyelvek megismerésének ösztönzése

Célcsoportok:

- Roma közvélemény
- Roma és nem roma gyermekek és fiatalok
- Roma nők és lányok
- Romológiában, a roma nyelvészetben és a romák társadalmi befogadásában részt vevő szakértők és szakemberek

2.2.5 Elvárt hatás és fenntarthatóság

A program összességében hozzájárul a következőkhöz:

- az online szolgáltatások és információk elérhetőségének növelése a hátrányos helyzetű, különösen a hátrányos helyzetű területeken élő romák számára a digitális befogadás lehetőségeinek javításával (1. felhívás);
- megerősített roma közösségek, valamint roma és pro-roma civil társadalmi szervezetek (2. felhívás);
- digitális kompetenciafejlesztés az érintett célcsoportok autonómiájának növelésével, lehetővé téve számukra tudatosabb döntések meghozatalát (1. és 3. felhívás);
- az online kockázati kitettség (számítógépes zaklatás, gyűlöletbeszéd, online függőségek) csökkentése a digitális eszközök használata során;
- cigányellenesség elleni küzdelem, és a romákkal szembeni megkülönböztetés csökkentése a romákkal kapcsolatos releváns internetes médiatartalmak jobb láthatósága révén (4. felhívás), és a roma és nem roma diákok bevonásával megvalósuló kortárs mentorálás (3. felhívás);
- a társadalmi kohézió támogatása a romák és a nem romák közötti helyi szintű jobb együttműködések ösztönzése révén (2. és 3. felhívás), amely kihat a szélesebb közösségre is;
- a roma gyermekek és fiatalok jövőbeli karrier- és társadalmi mobilitási esélyeinek javítása. A korai iskolaelhagyás sokrétű probléma, de a hátrányos helyzetű területeken a digitális infrastruktúra elérhetőségének növelésével a program hozzájárul a korai iskolaelhagyás megelőzéséhez az 1. felhíváson belüli online oktatási szolgáltatások és a kortárs mentorálás során történő tanulástámogatás (3. felhívás) révén.

Fenntarthatóság:

Az Alapok felhasználásának hosszú távú hasznosulása érdekében a program beavatkozásainak tovagyrúzó hatásainak vizsgálata a programtervezés során és a pályázati felhívások és keretek kialakításánál egyaránt kiemelt szempont. A beavatkozások fenntarthatóságának biztosítása érdekében a programelemek tartalmának megfelelően többek közt a technikai elvárások megfelelő meghatározása, a projekt megvalósítás szempontjából megfelelő együttműködő szervezetek bevonása, illetve a kialakított szolgáltatások fenntarthatósági garanciáit vizsgáljuk.

2.3 Az állami támogatási szabályok [max 150 words]

A jogszabályoknak való megfelelés biztosítása érdekében a pályázati felhívásokat a közzétételt megelőzően a Támogatásokat Vizsgáló Iroda ellenőrzi és jóváhagyja.

3. KÉTOLDALÚ TÖREKVÉSEK

A program megvalósítása során fontos célkitűzés a Magyarország és a donor országok közötti kétoldalú kapcsolatok megerősítés. Ennek érdekében mind program-, mind projektszinten biztosítja a kétoldalú együttműködést, valamint a Kétoldalú Kapcsolatok Alapjából a program számára elkülönített forrás révén is, amely a kétoldalú érdeklődésre számot tartó kérdések kezelését szolgálja. A program szakmai tartalmát és tervezett eredményeit a Program Operátor (PO) határozza meg a Finanszírozási Mechanizmus Irodával (FMO), az EU Alapjogi Ügynökségével (FRA), a Norvég Királyság Magyarországi Nagykövetségével és a Nemzeti Kapcsolattartóval (NFP) folytatott konzultáció során.

3.1 Kétoldalú együttműködés programszinten

A donor államok és Magyarország közötti kétoldalú együttműködés nagy lehetőségeket rejt magában a tapasztalat- és szakértelem-megosztás, a kölcsönös tanulás és a marginalizált közösségek vagy a társadalmi kirekesztés által veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkózásával, befogadásával és társadalmi szerepvállalásuk megerősítésével kapcsolatos közös tevékenységek terén.

Mivel Donor Program Partner nem került kinevezésre, a Program Operátor (az FMO támogatásával) aktivizálva saját kapcsolatrendszerét aktívan keresi a lehetőségeket a donor országok ágazati, országos és nemzetközi szervezeteinek és hálózatainak eléréséhez. A kapcsolatépítés célja elsősorban a program szempontjából érintett donor országbeli szervezetekkel való kapcsolatok kialakítása, és körükben a pályázati felhívások terjesztése. A program megerősíti a kétoldalú kapcsolatokat például a következők révén:

- kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésekkel foglalkozik;
- tanulmányutak és találkozók szervezése;
- kölcsönös tudásátadás egymás közös megismerése és megértésének javítása érdekében;
- kétoldalú projektpartnerekkel megvalósításra kerülő projektek ösztönzése.

3.1.1 A donor program partnerek szerepe

Donor Program Partnerek nem kerültek kiválasztásra a jelen programban.

3.1.2 Együttműködési Bizottság

Az Együttműködési Bizottság (CC) a PO és az FRA közötti együttműködés legfőbb fóruma. A donorok képviselői (beleértve magyarországi nagykövetségeiket is), a Finanszírozási Mechanizmus Iroda, a Nemzeti Kapcsolattartó és a Kultúra program operátorának képviselői megfigyelőként részt vehetnek a CC ülésein. Az ülések emellett lehetőséget teremtenek a tapasztalatcserére, és hozzájárulnak a kölcsönös kapacitásépítéshez. A CC dönt a bilaterális alapok felhasználásáról, és jóváhagyja a bilaterális tevékenységeket. Az Együttműködési Bizottságnak az EGT-Norvég Alapok 2014–2021 közötti finanszírozási mechanizmusáról szóló rendeleteiben leírt feladatai a következők: a) tanácsadás az érdekelt felekkel folytatott konzultációk során; b) tanácsadás a koncepcionális leírás elkészítése során; c) adott esetben tanácsadás a kétoldalú tevékenységekkel és a donor államok lehetséges projektpartnereivel kapcsolatban; d) tanácsadás a kiválasztási kritériumok és a pályázati felhívás(ok) szövegei tekintetében; e) a program eredményeinek, kimeneteinek és céljainak elérésében elért haladás

áttekintése; f) szükség esetén a kétoldalú kapcsolatok megerősítése terén elért eredmények áttekintése; g) a programvégrehajtás eredményeinek vizsgálata; h) az éves programjelentés-tervezetek áttekintése; i) tanácsadás a program operátorának a program minden olyan módosításáról, amely befolyásolja a várható eredmények vagy céljának elérését; és j) szükség esetén tanácsadás a bilaterális kapcsolatokra szánt alapok felhasználásáról.

3.2 Kétoldalú együttműködés projektszinten

A program hangsúlyosan támogatja a donor partnerek bevonásával megvalósuló projekteket annak érdekében, hogy biztosítsa a jó gyakorlatok cseréjét, az ismeretátadást, valamint az innovatív társadalmi felzárkózási és a társadalmi szerepvállalás erősítésével kapcsolatos megközelítések terjesztését, bizonyos társadalmi csoportok kirekesztését érintő társadalmi, gazdasági és kulturális akadályok jobb megismerését. A program ösztönözni kívánja a magyarországi és a donor államok szervezetei közötti együttműködést a közös érdeklődési területeken annak érdekében, hogy megalapozza a programon túli hosszú távú együttműködést. A kétoldalú partnerség megkönnyítése érdekében online platformokat használnak majd járványügyi helyzet javulásáig, hogy aztán majd lehetővé váljon tanulmányutak, személyes jelenléten alapuló műhelymunka és szemináriumok megszervezése is.

A projektszintű bilaterális együttműködés nem kötelező, de erősen ösztönzött tevékenység a nyílt pályázati felhívásokra érkező pályázatok értékelése során.

A projektszintű együttműködés lehetséges területei:

- az oktatási intézmények közötti tanulási és/vagy kutatási együttműködés a nemzetközi tapasztalatok növelése és az érintett gyermekek nyelvi kompetenciáinak emelése érdekében;
- közös kezdeményezések a nemzetiségi nyelv kutatásának, tanulásának és használatának támogatására;
- módszertanok feltárása és adaptálása a társadalmi és kulturális sokszínűség és az online tudatosság növelése érdekében;
- a jó gyakorlatok cseréje nemzetközi tudásmegosztás révén stb.;

3.3 Kétoldalú Kapcsolatok Alapja

Potenciális együttműködést segítő tevékenységek a Bilaterális Alap keretében:

- szakértői tanácsadás (pl. más Program Operátorok Donor Program Partnereinek bevonása a felhívások kidolgozása vagy a partnerkeresés disszeminációja kapcsán)
- kapcsolatteremtést elősegítő, partnerkereső (ún. matchmaking) szemináriumok,
- tanulmányutak (vagy a járványügyi helyzettől függően online konferenciák),
- képzési tevékenységek,
- hálózatépítés, a jó gyakorlatok és tapasztalatok cseréje, kommunikáció, disszeminációs tevékenység,
- társadalmi befogadással és felzárkózással kapcsolatos ismeretek és a tapasztalatok két- (három-, négy-) irányú átadását célzó alkalmak szervezése Magyarországon vagy a donor országokban.

4. EGYÜTTMŰKÖDÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEKSEL

Az EGT-Norvég Alapok együttműködik nemzetközi partnerszervezetekkel (IPO-k). Az Együttműködési Megállapodás az EU Alapjogi Ügynökségét (FRA) említi a „Romák társadalmi felzárkózása és szerepvállalása” program területének IPO-jaként.

A Tanács rendeletével (168/2007/EK) létrehozott FRA feladatai:

- segítségnyújtás és szakértelem biztosítása az alapjogok kérdésében az Európai Unió intézményeinek és a tagállamoknak az uniós jog végrehajtása során,
- releváns, objektív, megbízható és összehasonlítható információk és adatok gyűjtése, nyilvántartása, elemzése és terjesztése az alapjogok kérdéseiről az EU-ban,
- a civil társadalommal folytatott párbeszéd előmozdítása annak érdekében, hogy felhívja a nyilvánosság figyelmét az alapvető jogokra, továbbá a saját munkájának aktív terjesztése.

Az FRA feladatai a „Romák társadalmi felzárkózása és szerepvállalása” program területén: adatok és tapasztalatok gyűjtése, a Bizottság és a tagállamok támogatása a romák hatékony befogadására irányuló intézkedésekről szóló beszámolójuk készítése során (Roma Working Party), és új megközelítések kidolgozása a szegénység, a társadalmi kirekesztés és a jogsértések szempontjából kiszolgáltatott emberek helyzetére vonatkozó információk gyűjtésére.

Az IPO főbb feladatai: általános stratégiai tanácsadás az emberi és alapjogokra vonatkozó európai normák alkalmazás során; a programfejlesztési szakaszban hozzájárulás a program tervezéséhez, kockázatkezelési és kommunikációs tanácsadás; a programvégrehajtás során annak biztosítása, hogy a program használja az Alapjogi Ügynökségnek a szakpolitikai elemzéssel, az együttműködési bizottsággal és a projektek kiválasztásáról döntő bizottságokkal kapcsolatos jó gyakorlatokat, ajánlásait és szakértelmét.

5. FORRÁSALLOKÁCIÓS MÓDOZATOK

A tervezett program a következők szerint valósul meg:

	Outcome	A felhívások száma és címe	Finanszírozási Mechanizmus	Min/max támogatási összeg (€)	Tervezett összeg (€) (Felhívásonként)	Projekt támogatási intenzitása (%)	Támogatható pályázók köre	Donor országok támogatható partnerei
Pályázati felhívások:	1	1a Felhívás – Digitális terek hozzáférhetőségének növelése és romák digitális kompetenciájának fejlesztése	EGT Alap	50.000 – 70.000 EUR	6.261.043 EUR	100%-ig	Bármely, Magyarországon jogi személyként létrehozott állami vagy magán, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szervezet, valamint nem kormányzati szervezet, melyet valamely donor országban, Magyarországon vagy az Európai Gazdasági Térségen kívül eső, de ezen országokkal közös határral rendelkező országban jegyeztek be, vagy bármely nemzetközi szervezet vagy ügynökség, mely aktívan bevonódik és hatékonyan hozzájárul a projekt megvalósításához.	Bármely jogi személyként létrehozott állami vagy magán, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szervezet, valamint nem kormányzati szervezet, melyet valamely donor országban, Magyarországon vagy az Európai Gazdasági Térségen kívül eső, de ezen országokkal közös határral rendelkező országban jegyeztek be, vagy bármely nemzetközi szervezet vagy ügynökség, mely aktívan bevonódik és hatékonyan hozzájárul a projekt megvalósításához.
		1b Felhívás – Digitális terek hozzáférhetőségének növelése és romák digitális kompetenciájának fejlesztése	Norvég Alap	225.000 – 500.000 EUR	6.940.863 EUR			

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021
Programtervezési Vitairat

	3	3. Felhívás – Roma lányok és fiúk tanulás- és karrierdöntéseinek támogatása)	EGT Alap	125.000 – 285.000 EUR	7.500.000 EUR	100%-ig	Bármely, Magyarországon jogi személyként létrehozott állami vagy magán, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szervezet, valamint nem kormányzati szervezet, amelynek tevékenységi köre releváns ifjúsági munka és/vagy oktatási tevékenységekre is kiterjed.	Bármely jogi személyként létrehozott állami vagy magán, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szervezet, valamint nem kormányzati szervezet, melyet valamely donor országban, Magyarországon vagy az Európai Gazdasági Térségen kívül eső, de ezen országokkal közös határral rendelkező országban jegyeztek be, vagy bármely nemzetközi szervezet vagy ügynökség, mely aktívan bevonódik és hatékonyan hozzájárul a projekt megvalósításához.
	4	4. Felhívás – A roma kultúra és történelem jobb megismerése a romák és a többségi társadalom által	Norvég Alap	200.000 – 375.000 EUR	7.500.000 EUR	100%-ig	Bármely, Magyarországon jogi személyként létrehozott állami vagy magán, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szervezet, valamint nem kormányzati szervezet, kifejezetten roma és pro-roma szervezetek (akik civil és érdekvédelmi,	Bármely jogi személyként létrehozott állami vagy magán, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szervezet, valamint nem kormányzati szervezet, melyet valamely donor országban, Magyarországon vagy az Európai Gazdasági Térségen kívül eső, de ezen

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021
Programtervezési Vitairat

							kulturális és tudományos tevékenységeket végeznek), egyetemek és kutató intézetek, kulturális intézmények (pl. múzeumok és közgyűjtemények).	országokkal közös határral rendelkező országban jegyeztek be, vagy bármely nemzetközi szervezet vagy ügynökség, mely aktívan bevonódik és hatékonyan hozzájárul a projekt megvalósításához.
Small Grant Scheme (Kis támogatástartalmú program):	2	2a Felhívás – A helyi elköteleződés és a roma, pro-roma civil szervezetek közösségi és szociális munka kapacitásainak megerősítése	EGT Alap	125.000 – 200.000 EUR	2.000.000 EUR	100%-ig	Romák által működtetett vagy romák érdekében tevékenykedő civil szervezetek	Romák által működtetett vagy romák érdekében tevékenykedő civil és egyházi szervezetek, helyi és roma nemzetiségi önkormányzatok.
		2b Felhívás – A helyi elköteleződés és a roma, pro-roma civil szervezetek közösségi és szociális munka kapacitásainak megerősítése	Norvég Alap	125.000 – 200.000 EUR	4.000.000 EUR	100%-ig	Romák által működtetett vagy romák érdekében tevékenykedő civil szervezetek	Roma and pro-Roma civil society organisations and church based organisations, local or Roma minority self-governments
Kiemelt (előre meghatározott) projekt:	Nem releváns							

* Együttműködési Megállapodás kapcsolódó külön rendelkezéseinek megfelelően teljes elszámolható költség legfeljebb 60%-a lehet infrastrukturális jellegű költség, melynek teljesülését program szinten biztosítjuk.

Elvárt eredmények és indikátorok

Célkitűzések	A romák társadalmi felzárkózásának és szerepvállalásának megerősítése				
	Elvárt eredmények	Indikátorok		Kiindulási érték	Célcsoport
Outcome 1	A romák online szolgáltatásokhoz és digitális infrastruktúrához való hozzáférése javítása a hátrányos helyzetű térségekben	Közigazgatási szolgáltatást igénybe vevő romák száma ²⁴	Kumulált szám	TBD	TBD
		A foglalkoztatási szolgáltatást igénybe vevő romák száma ²⁵	Kumulált szám	TBD	TBD
		Oktatási szolgáltatást igénybe vevő romák száma ²⁶	Kumulált szám	TBD	TBD
		Egészségmegőrzést célzó szolgáltatást igénybe vevő romák száma ²⁷	Kumulált szám	TBD	TBD
		A digitális kompetenciafejlődésről számot adó romák aránya ²⁸	Százalék	TBD	TBD
Output 1.1	Romák számára hozzáférhető IT hozzáférési pontok biztosítása	A romák számára létrehozott IT hozzáférési pontok száma az online szolgáltatásokhoz eléréséhez	Kumulált szám	0	TBD
		Magas arányú roma lakosságú települések száma, amelynek van hozzáférése az online szolgáltatásokhoz	Kumulált szám	0	TBD
		Informatikai eszközöket igénybe vevő romák száma Nemek szerinti bontásban	Kumulált szám	0	TBD
Output 1.2	Digitális készségfejlesztést célzó képzésben részesült romák	Digitális készségfejlesztő képzésben részt vevő romák száma. ²⁹ Nemek szerinti bontásban	Kumulált szám	0	TBD

²⁴ Központi-, regionális-, vagy önkormányzati közigazgatási szervekhez tartozó e-közigazgatási szolgáltatások (pl. személyes ügyintézéshez időpont foglalása, szociális ellátások igénylése, igazolványokkal kapcsolatos ügyintézés, adóügyek).

²⁵ A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) elektronikus ügyintézési felületén elérhető szolgáltatások, az NFSZ ügyintézőivel vagy szakembereivel szervezett online konzultáció és egyéb online formában megszervezett foglalkoztatáshoz, foglalkoztathatósághoz vagy vállalkozási ismeretekhez kötődő nem-formális, informatív vagy képzési szolgáltatás.

²⁶ Diákok részvétele a formális online oktatásban a jelenlegi COVID-19 járványhelyzethez hasonló veszélyhelyzet idején, egyéb formális és nem-formális oktatási szolgáltatások megszervezése a helyi igényekre szabott tartalommal, online konzultáció a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel.

²⁷ Elektronikusan elérhető egészségügyi szolgáltatások, egészségügyi szakemberekkel megszervezett online konzultáció.

²⁸ Vagyis azon képzés résztvevők száma, akik legalább egy, hivatalos oklevelet adó digitális kompetenciafejlesztő képzést sikeresen elvégeztek.

²⁹ Legalább egy digitális kompetencia- vagy készségfejlesztő képzésben részt vett.

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021
Programtervezési Vitairat

Output 1.3	Romák számára hozzáférhető IT hozzáférési pontok biztosítása	Informatikai eszközökkel felszerelt szervezetek száma, akik társadalmi felzárkózási tevékenységet végeznek [Számítógép és internet hozzáférés]	Kumulált szám	0	TBD
Outcome 2	Marginalizált roma közösségek társadalmi felzárkózásának megerősítése	A civil szervezetek által koordinált tevékenységében részt vevő személyek száma ³⁰ Roma /nem roma szerinti bontásban	Kumulált szám	0	TBD
		A helyi kezdeményezések által támogatott roma kedvezményezettek száma	Kumulált szám	0	TBD
Outcome 2.1	Roma és pro-roma civil szervezetek közösségi és szociális munka kapacitásainak megerősítése	A civil szervezetek tevékenységében hivatalos formában részt vevő romák száma (munkatársként vagy önkéntesként)	Kumulált szám	0	TBD
		Közvetlenül támogatott roma és pro-roma civil szervezetek száma	Kumulált szám	0	TBD
		Képzésben résztvevő roma és pro-roma civil szervezetek munkatársainak száma	Kumulált szám	0	TBD
Outcome 2.2	Hátrányos helyzetű roma közösségek támogatása	A helyi lakosság bevonása érdekében tartott közösségi konzultációk száma	Kumulált szám	0	TBD
		Romákat és nem romákat érintő helyi fejlesztésű kezdeményezések száma	Kumulált szám	0	TBD
		A roma nők sajátos szükségleteit célzó projektek aránya	Százalék	N/A	a projektek 30%-a
Outcome 3	Hátrányos helyzetű roma diákok tanulási lehetőségeinek és képességeinek megerősítése	Jobb vagy azonos iskolai teljesítményt nyújtó mentorált roma gyerekek aránya ³¹	Százalék	N/A	TBD
		Azon mentorált roma gyerekek aránya, akiknek csökkent az igazolatlan iskolai hiányzásuk ³²	Százalék	TBD	TBD
		Tanévet teljesítő roma diákok aránya	Százalék	TBD	TBD
		A következő tanévben tanulmányaikat folytató roma diákok aránya	Százalék	TBD	TBD
		A nem roma diákok romákkal szembeni attitűdjének javulása	Skála 1-5		
Output 3.1	Roma gyermekek képességeinek kibontakoztatása	Mentorált roma gyermekek száma (Nemek szerinti bontásban)	Kumulált szám	0	TBD
		Roma gyermekeket mentoráló nem roma és roma diákok száma Nemek és romák/nem romák szerinti bontásban	Kumulált szám	0	TBD

³⁰ Hivatalos önkéntes szerződéssel, valamint közösségi tervezésben és közösségépítésben részt vevők száma.

³¹ Jobb vagy azonos iskolai teljesítmény azt jelenti, hogy a jegyeinek átlaga javul vagy változatlan marad az év végén az előző évhez képest.

³² Az iskolalátogatás növekedése azt jelenti, hogy 50%-kal kevesebb igazolatlan órát hiányoztak az iskolából, mint a mentorálás előtt.

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021
Programtervezési Vitairat

		Roma gyerekek elégedettsége a mentorálással	Skála 1-5	N/A	legalább 4
Output 3.2	Tanulástámogatás és karriertanácsadás a hátrányos helyzetű roma gyermekek számára	Készségfejlesztő és közösségépítő események száma	Kumulált szám	0	TBD
		Roma gyerekek elégedettsége a közösségépítő tevékenységekkel	Skála 1-5	N/A	legalább 4
		Kiegészítő, tanulást támogató szolgáltatásokban részesült gyermekek száma Nemek szerinti bontásban	Kumulált szám	0	TBD
		A kialakított diákpárok száma	Kumulált szám	0	TBD
Outcome 4	A roma identitás megerősítése és a roma kultúrával kapcsolatos szemléletformálás	Online kiállítások és rendezvények száma (digitális művészet, hagyományos művészet és kultúra, zene, irodalom, előadóművészet, film, nyelv, történelem, társadalomtudomány és roma tanulmányok)	Kumulált szám	0	TBD
		Offline kiállítások és rendezvények száma (digitális művészet, hagyományos művészet és kultúra, zene, irodalom, előadóművészet, film, nyelv, történelem, társadalomtudomány és roma tanulmányok)			
		A roma identitást, kultúrát, nyelvet, történelmet és/vagy művészetet népszerűsítő, webalapú platformok száma	Kumulált szám	0	TBD
		Offline kiállításokon és rendezvényeken részt vevő látogatók száma	Kumulált szám	0	TBD
		Online kiállításokon és rendezvényeken részt vevő látogatók száma	Kumulált szám	0	TBD
		A kiállításokon és eseményeken pozitív visszajelzéseket adó látogatók aránya (személyesen vagy online)	Százalék (véletlen minta)	N/A	TBD
Output 4.1	Roma művészek, kézművesek, akadémikusok és civil szakértők támogatása	Támogatott roma művészek és kézművesek, akadémikusok és civil szakértők száma	Kumulált szám	0	TBD
		A roma identitás előmozdítását támogató roma és pro-roma szervezetek száma	Kumulált szám	0	TBD
Output 4.2	A roma identitás, kultúra, történelem és nyelvek megismerésének ösztönzése	A roma kultúráról, történelemről és nyelvről készített oktatási anyagok száma	Kumulált szám	0	TBD
		A roma kultúrával kapcsolatos kreatív tartalmak száma	Kumulált szám	0	TBD
		A roma nyelvekkel, nyelvhasználat, nyelvtanítással kapcsolatos nyelvi-módszertani kutatási eredmények száma	Kumulált szám	0	TBD
Bilateral Outcome	A programban részt vevő kedvezményezett és donor államok közötti fokozott együttműködés	Bizalom mértéke a kedvezményezett és a donor országok együttműködő intézményei között	Skála 1-7	TBD	4.5
		Az együttműködéssel való elégedettség szintje	Skála 1-7	TBD	4.5
		A bilaterális partnerség keretében megszerzett ismereteket alkalmazó együttműködő szervezetek részaránya	Százalék	TBD	50
Bilateral Output 1	Magyarország és a Donor államok közötti	Kölcsönös tudásmegosztást célzó programokban résztvevők száma (magyar és donor állami résztvevők aránya)	Kumulált szám	0	TBD

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021
Programtervezési Vitairat

	partnerség	A donor projektpartnerrel való együttműködést megvalósító projektek száma	Kumulált szám	0	TBC
		Kölcsönös tudásmegosztás célzó programok száma	Kumulált szám	0	TBC
		A magyarországi résztvevők száma a csereprogramokban	Kumulált szám	0	TBC
		A donor országokból csereprogramokban résztvevő személyek száma	Kumulált szám	0	TBC